

Postanowienie z dnia 11 stycznia 2011 r.

I PK 166/10

Legitymację do wniesienia odwołania od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do zakładowego układu zbiorowego pracy mają łącznie wszystkie strony zmienianego układu rozumiane jako podmioty, które go zawarły lub w późniejszym czasie uzyskały status strony układu (art. 241¹¹ § 5 w związku z art. 241⁹ § 1 zdanie drugie k.p.).

Przewodniczący SSN Bogusław Cudowski, Sędziowie SN: Zbigniew Myszk, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 stycznia 2011 r. sprawy z wniosku K. Holdingu Węglowego SA w K., Związku Zawodowego „K.” Pracowników K. Holdingu Węglowego SA w K., Międzyzakładowej Organizacji Związku Zawodowego Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „P.” K. Holdingu Węglowego SA w K., Międzyzakładowego Zarządu Koordynacyjnego Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce przy K. Holdingu Węglowym SA w M., Związku Zawodowego Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce przy K. Holdingu Węglowym SA w K., Komisji Zakładowej Związku Zawodowego „K.” Region Ś.-M. przy Kopalni Węgla Kamiennego „S.” w K., Międzyzakładowej Organizacji Związkowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność 80” K. Holdingu Węglowego SA w K., z udziałem: Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Zakładach K. Holdingu Węglowego SA w K., Okręgowego Inspektora Pracy w K., Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80” w K., Związku Zawodowego Górników w Polsce Rada Środowiska K. w K. o odwołanie od decyzji o odmowie rejestracji protokołu dodatkowego, na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektora Pracy w K. od postanowienia Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 6 stycznia 2010 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie i oddalił apelację wnioskodawców.

Uzasadnienie

Odwołaniem z dnia 24 maja 2007 r. K. Holding Węglowy SA w K., Związek Zawodowy „K.” Pracowników K. Holdingu Węglowego SA w K., Międzyzakładowa Organizacja Związku Zawodowego Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „P.” K. Holdingu Węglowego SA w K. Międzyzakładowy Zarząd Koordynacyjny Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce przy K. Holdingu Węglowym SA w M., Związek Zawodowy Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce przy K. Holdingu Węglowym SA w K., Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność 80” K. Holdingu Węglowego SA w K. Komisja Zakładowa Związku Zawodowego „K.” Region Ś.-M. przy Kopalni Węgla Kamiennego „S.” w K. zaskarżyły orzeczenie Okręgowego Inspektora Pracy w K. z dnia 20 kwietnia 2007 r. [...] w przedmiocie odmowy rejestracji protokołu dodatkowego [...] z dnia 29 stycznia 2007 r. do Holdingowej Umowy Zbiorowej K. Holdingu Węglowego SA z dnia 30 grudnia 1993 r.

Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach postanowieniem z dnia 20 września 2007 r. oddalił odwołanie wskazując, że z art. 241¹¹ § 5 k.p. wynika, iż odwołanie od odmowy rejestracji układu lub protokołu dodatkowego muszą złożyć obie strony układu. Stronami układu zakładowego są (w myśl przepisów działu XI Kodeksu pracy) pracodawca i wszystkie organizacje związkowe, które układ zawarły lub wstąpiły w prawa i obowiązki strony. Organizacje te tworzą łącznie jedną ze stron układu. Z treści wniosku o rejestrację protokołu dodatkowego [...] do układu zakładowego K. Holdingu Węglowego SA wynika, że na stronę związkową tego układu składa się łącznie 9 organizacji związkowych, odwołanie od odmowy rejestracji przedmiotowego protokołu dodatkowego wniosło natomiast tylko 6 spośród nich. Odwołania nie wniosły: Związek Zawodowy Górników w Polsce Rada Środowiska K. w K., Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Zakładach K. Holdingu Węglowego SA w K. oraz Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” w K.

W uwzględnieniu apelacji wnioskodawców powyższe postanowienie zostało uchylone przez Sąd Okręgowy w Katowicach, a sprawa przekazana Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W ocenie Sądu Okręgowego, wymaganie wniesienia odwołania przez wszystkie strony układu dyskryminuje strony wyrażające

wolę zakwestionowania decyzji i stawia w korzystniejszej sytuacji stronę bierną, która podpisała układ i nie jest zainteresowana jego zarejestrowaniem. Taka postawa nie może pozbawić stron kwestionujących decyzję odmawiającą rejestracji prawa do jej weryfikacji przez sąd.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, postanowieniem z dnia 19 lutego 2009 r. Sąd Rejonowy oddalił odwołanie wnioskodawców. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia. Pracownicy K. Holdingu Węglowego SA w K. byli objęci postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Zakładów Górniczych z dnia 21 grudnia 1991 r., zarejestrowanego w rejestrze ponadzakładowych układów zbiorowych pracy. Układ ten został wypowiedziany przez Zarząd Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2000 r. Zgodnie z art. 41 ust. 3 układu w razie jego rozwiązania lub wypowiedzenia strony przystępują niezwłocznie do ustalania treści nowego układu, a do czasu zawarcia przez strony nowego układu obowiązuje układ dotychczasowy. Do dnia dzisiejszego układ taki nie został zawarty. W dniu 29 stycznia 2007 r. pomiędzy Zarządem K. Holdingu Węglowego SA w K. oraz wymienionymi wyżej dziewięcioma organizacjami związkowymi został zawarty protokół dodatkowy [...] do stanowiącej zakładowy układ zbiorowy pracy Holdingowej Umowy Zbiorowej K. Holdingu Węglowego SA z dnia 30 grudnia 1993 r. Pismem z dnia 20 marca 2007 r. Okręgowy Inspektor Pracy w K. zawiadomił strony, że postanowienia tego protokołu są niezgodne z prawem, gdyż naruszają art. 241²⁶ § 1 k.p., zgodnie z którym postanowienia układu zakładowego nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż postanowienia obejmującego ich układ ponadzakładowy. Tymczasem w protokole dodatkowym [...] strony układu zakładowego, ustalając nowe wysokości stawek płacy zasadniczej oraz dodatków do wynagrodzenia, nie uwzględniły odpowiednich postanowień układu ponadzakładowego z dnia 21 grudnia 1991 r., a to postanowień art. 11 ust. 2 pkt 3, zgodnie z którym stawka płacy zasadniczej - zarówno dla pracowników powierzchniowych, jak i pracowników zatrudnionych pod ziemią - w najniższej kategorii stosowanej tabeli płac nie może być niższa niż 50% najniższego wynagrodzenia. Strony układu nie wyraziły zgody na wpisanie protokołu dodatkowego bez postanowień niezgodnych z prawem ani nie dokonały w nim odpowiednich zmian w ustawowym terminie.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 241⁷ § 4 k.p. „w razie rozwiązania układu do czasu wejścia w życie nowego układu stosuje się postanowienia układu dotychczasowego, chyba że strony w układzie ustaliły lub w drodze porozumienia

ustalą inny termin stosowania postanowień rozwiązanego układu”. Do dnia 1 stycznia 2001 r. przepis ten miał bardziej restrykcyjną formę, gdyż stanowił, że „w razie rozwiązania lub wypowiedzenia układu do czasu zawarcia nowego układu, obowiązuje układ dotychczasowy, chyba że strony oświadczą, iż nie zamierzają zawrzeć nowego układu”. Podobny przepis znalazł się w treści układu ponadzakładowego z dnia 21 grudnia 1991 r. Konstytucja nie odpowiada jednoznacznie na pytanie odnośnie do utraty mocy obowiązującej postanowień układów zbiorowych pracy wydanych na podstawie uchylonych przepisów ustawowych. Postanowienie dotyczące trybu wypowiadania układów zbiorowych pracy należy do postanowień obligacyjnych, a więc regulujących wzajemne relacje między związkami zawodowymi a pracodawcą. Wpisanie do układu zbiorowego pracy postanowienia zawartego w jego art. 41 ust. 3 można interpretować w dwojaki sposób. Można uznać takie postanowienia jako wyraz woli stron utrzymania obowiązywania układu do czasu zawarcia nowego, bez względu na zmiany w przepisach powszechnie obowiązujących. Można też przyjąć, że strony zmierzały jedynie do powtórzenia w postanowieniach układowych obowiązujących przepisów ustawowych. W takim przypadku, ponieważ układy musiały pozostać „w niesprzeczności z aktami wyższego rzędu”, z chwilą utraty mocy obowiązującej przepisu ustawy postanowienia układu zbiorowego pracy o charakterze obligacyjnym również przestają obowiązywać. W ocenie Sądu pierwszej instancji, utrata z dniem 26 listopada 2002 r. mocy przez art. 241⁷ § 4 k.p. - na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2002 r. uznającego tę normę za niezgodną z art. 20 i art. 59 ust. 2 Konstytucji RP oraz z art. 4 Konwencji Nr 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy z dnia 1 lipca 1949 r. dotyczącej stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych oraz z art. 6 ust. 2 Europejskiej Karty Społecznej z dnia 18 października 1961 r., nie wpływa na utratę mocy obowiązującej przepisów o charakterze obligacyjnym.

Postanowieniem z dnia 6 stycznia 2010 r. Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił powyższe postanowienie i nakazał Okręgowemu Inspektorowi Pracy w K. dokonanie wpisu do rejestru protokołu dodatkowego [...] z dnia 29 stycznia 2007 r. do Holdingowej Umowy Zbiorowej K. Holdingu Węglowego SA w K. z dnia 30 grudnia 1993 r. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że w razie uznania za niekonstytucyjny przepisu prawa powszechnie obowiązującego, jego los (wykluczenie z obrotu prawnego) powinien także podzielić stosowny przepis układu. W ocenie Sądu drugiej instancji, nie do przyjęcia byłaby teza, że art. 241⁷ § 4 k.p. jest sprzeczny z Konstytucją

RP za dany okres w brzmieniu jakie było przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego, a zachowuje on moc za okres wcześniejszy, pomimo jeszcze bardziej rygorystycznej regulacji, gdy brak było możliwości innego uregulowania obowiązywania układu po jego wypowiedzeniu. W tym zakresie Sąd Okręgowy powołał się na wywody Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu uchwały z dnia 4 stycznia 2008 r., I PZP 9/07 oraz motywach wyroku z dnia 9 maja 2007 r., I PK 256/06.

W skardze kasacyjnej od powyższego postanowienia Okręgowy Inspektor Pracy w Katowicach zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 241²⁶ § 1 k.p., art. 241⁷ § 4 k.p. (w brzmieniu obowiązującym przed 26 listopada 2002 r.) oraz art. 241¹¹ § 5 k.p., przez przyjęcie, że postanowienia układu zakładowego mogą być mniej korzystne od postanowień rozwiązanego układu ponadzakładowego, w przypadku gdy zawierał on w swej treści postanowienie, że w razie rozwiązania lub wypowiedzenia układu, do czasu zawarcia przez strony nowego układu, obowiązuje układ dotychczasowy, a także uznanie przez Sąd, że wprowadzenie do układu treści art. 241⁷ § 4 k.p. stanowiło jedynie powtórzenie brzmienia przepisu Kodeksu pracy, a nie wynikało ze swobodnej woli stron oraz przyjęcie, że odwołanie od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do układu nie musi być wniesione przez strony układu, tj. pracodawcę i wszystkie organizacje związkowe, które go zawarły.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie co do istoty sprawy lub uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, lub - w razie ustalenia do tego przesłanek - przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej podniesiono, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego spowodował jedynie utratę mocy obowiązującej przepisu ustawowego. Zawierając układ zbiorowy pracy strony mogą swobodnie kształtować jego treść. Zatem dobrowolne ustalenie przez strony w układzie zobowiązania do stosowania układu po jego rozwiązaniu nie narusza ani prawa do rokowań, ani autonomii woli stron w kształtowaniu treści układu zbiorowego pracy, a tym samym nie może być traktowane jako sprzeczne z Konstytucją i umowami międzynarodowymi. Skarżący wskazał, że żaden przepis prawa nie zobowiązuje stron układu do powtarzania w jego treści przepisów powszechnie obowiązujących. Oznacza to, że po pierwsze - strony układu ponadzakładowego nie miały obowiązku wprowadzenia do jego treści postanowienia zobowiązującego do stosowania układu po jego rozwiązaniu, oraz po drugie - art. 41

ust. 3 układu ponadzakładowego został wprowadzony z zachowaniem swobodnej woli stron odnośnie do związania się postanowieniami układu celem zabezpieczenia trwałości jego stosowania w razie ewentualnych zmian przepisów powszechnie obowiązujących.

Zdaniem skarżącego, stanowisko Sądu drugiej instancji, że odwołanie od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do układu nie musi być wniesione przez obie strony układu, tj. pracodawcę i wszystkie organizacje związkowe, które go zawarły, tworzące łącznie jedną ze stron układu, jest sprzeczne z art. 241¹¹ § 5 k.p. oraz poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 262/01.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest usprawiedliwiona. W pierwszym rzędzie należy stwierdzić, że wyłaniająca się na tle art. 241¹¹ § 5 zdanie drugie k.p. (odsyłającego do rozpoznania sprawy przez sąd w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym) w związku z art. 519¹ § 3 k.p.c. (zgodnie z którym „w postępowaniu rejestrowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji”) wątpliwość co do dopuszczalności kasacji (obecnie skargi kasacyjnej) w sprawie z odwołania wniesionego na podstawie pierwszego z wymienionych wyżej przepisów została pozytywnie przesądzona w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 1999 r., I PKN 427/99 (OSNAPiUS 2001 nr 8, poz. 274) oraz w wyroku z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 262/01 (OSNP 2004 nr 6, poz. 97). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela to stanowisko, mając na uwadze, że przepisy o postępowaniu nieprocesowym powinny być stosowane w odniesieniu do spraw uregulowanych w art. 241¹¹ k.p. z uwzględnieniem ich specyfiki.

Zgodnie z art. 241¹¹ § 5 zdanie pierwsze k.p. „w ciągu 30 dni od dnia zawiadomienia o odmowie rejestracji przysługuje odwołanie: 1) stronom układu ponadzakładowego - do Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, 2) stronom układu zakładowego - do właściwego dla siedziby pracodawcy sądu rejonowego - sądu pracy”. Nie budzi wątpliwości, że generalnie układ zbiorowy pracy ma dwie strony, pracodawczą i pracowniczą (związkową). Wynika to wprost z

art. 241¹⁴ § 1, art. 241²³ i art. 241²⁵ § 5 k.p., określających strony ponadzakładowego i zakładowego układu zbiorowego oraz podmioty dysponujące zdolnością układową (zdolnością do zawarcia układu). W powołanym wyżej wyroku z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 262/01, Sąd Najwyższy, dokonując pogłębionej analizy przepisów dotyczących układów zbiorowych pracy, stwierdził, że z art. 241¹¹ § 5 k.p. wynika, iż przyznaje on określoną kompetencję „stronom”, a nie „stronie”, co oznacza, że odwołanie, o którym mowa w tym przepisie, muszą złożyć obie strony układu, tj. pracodawca i związki zawodowe. W sprawie, w której wyrok ten zapadł, odwołanie od decyzji w przedmiocie odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do zakładowego układu zbiorowego pracy wniósł jedynie pracodawca, nie wniósł go natomiast reprezentujące stronę pracowniczą organizacje związkowe. Była to zatem sytuacja inna niż w sprawie, w której wniesiona została rozpoznawana skarga kasacyjna, gdyż w sprawie tej odwołanie wniesione zostało zarówno przez stronę pracodawczą układu, jak i przez 6 spośród 9 organizacji związkowych reprezentujących stronę pracowniczą. Rodzi się zatem pytanie, czy odwołanie, o którym stanowi art. 241¹¹ § 5 k.p., muszą wnieść wszystkie organizacje składające się na stronę związkową układu, czy też wystarczające jest wniesienie odwołania przez co najmniej jedną lub tylko niektóre z nich, gdyż przepisy nie przewidują żadnego limitowania ani wartościowania w tym zakresie.

Analiza przepisów Kodeksu pracy normujących układy zbiorowe pracy wskazuje, że ustawodawca posługuje się pojęciem strony (stron) zarówno w odniesieniu do dwóch stron układu - pracodawczej i związkowej (np. art. 241² § 3, art. 241³ § 1, art. 241⁷ § 1 pkt 1 i 3 k.p.), jak i w stosunku do podmiotów, które - występując po tych stronach - układ zbiorowy zawarły lub w późniejszym czasie uzyskały status takiej strony układu (np. art. 241³ § 2, art. 241⁵ § 2, art. 241⁶, art. 241⁹ § 3-5, art. 241¹¹ § 3-5, art. 241²⁷ § 1 k.p.). Generalnie można stwierdzić, że ustawodawca, wówczas, gdy odnosi pojęcie stron do podmiotów, które układ zawarły lub w późniejszym czasie weszły w prawa i obowiązki takiego podmiotu (takiej strony), posługuje się określeniem stron układu. Tak rozumiane strony układu co do zasady zobowiązane są do wspólnego działania, za wyjątkiem wyraźnie określonych w przepisach przypadków, kiedy dla skutecznego dokonania czynności wystarcza działanie jednej (każdej) z nich. W tym też znaczeniu pojęcie stron układu zostało przez ustawodawcę użyte w art. 241¹¹ § 5 k.p. Przepis ten jednoznacznie ustanawia prawo do zakwestionowania odmowy rejestracji układu zbiorowego wspólnie dla wszystkich stron układu, a więc

wszystkich podmiotów posiadających status strony, która układ zawarła (podpisała). Gdyby do skutecznego złożenia odwołania uprawniona była tylko jedna (każda) ze stron układu, przepis ten przewidywałby takie prawo wprost, jak czyni to art. 241¹¹ § 2 k.p., nadający każdej ze stron układu prawo złożenia wniosku o jego rejestrację. Już tylko to wskazuje, że przewidziane w art. 241¹¹ § 5 k.p. prawo odwołania się od odmowy rejestracji układu zbiorowego przysługuje łącznie stronom tego układu, czyli łącznie wszystkim podmiotom, które układ zbiorowy zawarły lub później uzyskały status jego strony na podstawie § 3 lub § 4 tego artykułu. Z mocy art. 241⁹ § 1 k.p. zasada ta znajduje odpowiednie zastosowanie do protokołów dodatkowych wprowadzających zmiany do układu. Jak już wyżej zaznaczono, ustanowienie w art. 241¹¹ § 5 k.p. wymagania wspólnego (łącznego) działania wszystkich stron zawartego układu nie jest wyjątkiem, ale zasadą przyjętą w przepisach normujących problematykę układów zbiorowych pracy. Wynika ono między innymi z art. 241⁷ § 1 pkt 1 i 3 k.p., w myśl którego dla skutecznego rozwiązania układu wymagane jest porozumienie wszystkich podmiotów występujących po stronie pracodawczej i związkowej układu lub wypowiedzenie pochodzące od wszystkich podmiotów występujących po jednej z tych stron, z art. 241⁹ § 3 k.p., stosownie do którego dla wejścia organizacji związkowej, która nie zawarła układu, w prawa i obowiązki strony układu wymagana jest zgoda wszystkich podmiotów, które układ zawarły, czy też z art. 241¹¹ § 3 i 4 k.p., zgodnie z którymi dla wyrażenia zgody na zmianę lub usunięcie postanowień układu niezgodnych z prawem konieczne jest łączne działanie wszystkich podmiotów posiadających status stron układu.

Na etapie zmian obowiązującego układu zbiorowego obowiązek wspólnego działania wszystkich organizacji związkowych będących jego stronami, niezależnie od ich wielkości oraz od tego, czy zawierały ten układ, czy też w późniejszym czasie weszły w prawa i obowiązki takiej strony, wynika już tylko z art. 241⁹ § 2 k.p. Zgodnie z tym przepisem (odczytywanym w związku z art. 241⁹ § 3 i 4 k.p.) jeżeli układ został zawarty przez więcej niż jedną organizację związkową, przez okres jego obowiązywania wszelkie czynności dotyczące tego układu podejmują organizacje związkowe, które go zawarły lub które wstąpiły w późniejszym czasie w prawa i obowiązki strony układu. Inaczej rzecz ujmując, czynności dotyczące zmian do układu mogą podejmować tylko wspólnie (zgodnie) wszystkie organizacje związkowe stanowiące łącznie jego stronę pracowniczą, a więc wszystkie podmioty występujące po związkowej stronie układu. Oznacza to, że w braku zgody lub w razie pominięcia którejs z orga-

nizacji związkowych dokonana czynność nie wywołuje skutków prawnych. Niewątpliwie odnosi się to do podejmowania wszystkich czynności kończących się zawarciem (podpisaniem) przez strony układu protokołu dodatkowego, ale zasadnie można twierdzić, że wszelkie czynności dotyczące obowiązującego układu, o których stanowi art. 241⁹ § 2 k.p., obejmują również wniesienie odwołania od odmowy rejestracji zmiany tego układu wprowadzonej w drodze protokołu dodatkowego. Bez zarejestrowania protokołu dodatkowego zmiana układu zbiorowego nie ma bowiem mocy obowiązującej, mimo jej dokonania przez wszystkie strony układu rozumiane jako podmioty, które układ zawarły lub wstąpiły w prawa i obowiązki takiej strony (art. 241¹² § 1 w związku z art. 241⁹ § 1 k.p.).

Podsumowując należy stwierdzić, że z mocy art. 241¹¹ § 5 w związku z art. 241⁹ § 1 zdanie drugie k.p. legitymację do wniesienia odwołania od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do zakładowego układu zbiorowego pracy mają łącznie wszystkie strony zmienianego układu zbiorowego. Oznacza to równocześnie, że odwołanie musi zostać wniesione przez wszystkie organizacje związkowe, które protokół dodatkowy zawarły (podpisały).

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁶ zdanie pierwsze w związku z art. 13 § 2 k.p.c., co czyni bezprzedmiotowym odnoszenie się do pozostałych zarzutów kasacyjnych.

=====